

8. Գիտատեխնիկական աշխատանքներ

2013թ. գիտատեխնիկական աշխատանքների վերաբերյալ հաշվետվություն է ներկայացրել հանրապետության գիտատեխնիկական, կոնստրուկտորական, նախագծահետախուզական, բուհական, արդյունաբերական, բժշկական, գյուղատնտեսական, մշակութային և այլ ոլորտների կազմակերպությունների հաշվեկշիռներում գործող 62 գիտահետազոտական կազմակերպություն:

Գիտատեխնիկական աշխատանքների կատարումը, 2013թ.

մլն. դրամ

	Ըստ ընթացիկ (պայմանագրային) գների		Ըստ ինքնարժեքի (փաստացի ծախսերով)	
	ընդամենը	որից՝ կատարվել է սեփական ուժերով	ընդամենը	որից՝ կատարվել է սեփական ուժերով
Ավարտված և պատվիրատուի կողմից ընդունված աշխատանքների փաստացի ծավալը	7 421.3	X	7 186.9	X
Տարեսկզբից կատարված աշխատանքների ծավալը այդ թվում՝	10 631.6	10 631.6	10 352.9	10 270.7
գիտատեխնիկական	10 236.6	10 236.6	9 991.3	9 909.1
այդ թվում՝				
գիտահետազոտական	8 555.8	8 555.8	8 502.1	8 467.6
դրանից՝ հիմնարար	1 630.7	1 630.7	1 642.9	1 642.9
նախագծակոնստրուկտորական և տեխնոլոգիական	1 058.2	1 058.2	925.9	920.5
փորձնական նմուշների (արտադրանքի) խմբերի պատրաստում	292.2	292.2	243.1	243.1
շինարարության համար նախագծային աշխատանքներ	37.7	37.7	57.0	57.0
գիտատեխնիկական ծառայություններ	292.7	292.7	263.2	220.9
այլ աշխատանքներ (ծառայություններ)	395.0	395.0	361.6	361.6

Գիտատեխնիկական աշխատանքներ իրականացնող կազմակերպությունների քանակը, աշխատանքների ծավալը և աշխատողների թվաքանակն ըստ ենթակայության, 2013թ.

	Կազմակերպությունների քանակը, միավոր	Գիտատեխնիկական աշխատանքների ծավալը, մլն. դրամ	Աշխատողների թվաքանակը, մարդ
ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարություն	8	2 462.0	738
ՀՀ առողջապահության նախարարություն	6	106.5	127
ՀՀ կրթության և գիտության նախարարություն	6	1 125.1	1 157
ՀՀ եներգետիկայի և բնական պաշարների նախարարություն	4	718.0	223
ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարություն	4	74.2	61
ՀՀ գիտությունների ազգային ակադեմիա	32	5 604.2	2 874
Այլ	2	146.6	50
Ընդամենը	62	10 236.6	5 230

Գիտատեխնիկական աշխատանքների ծավալն ըստ տեսակի, 2013թ.

մլն. դրամ

	Գիտատեխնիկական աշխատանքների ծավալը	Մեկ կազմակերպության հաշվով
Հիմնարար	1 630.7	26.3
Կիրառական հետազոտություններ	6 925.1	111.7
Գիտատեխնիկական մշակումներ	1 388.1	22.4
Գիտատեխնիկական ծառայություններ	292.7	4.7
Ընդամենը	10 236.6	165.1

Գիտատեխնիկական աշխատանքներ իրականացնող կազմակերպությունների քանակն ու աշխատանքների ծավալն ըստ ՀՀ մարզերի և Երևան քաղաքի, 2013թ.

	Կազմակերպությունների քանակը, միավոր	Գիտատեխնիկական աշխատանքների ծավալը, մլն. դրամ	
		ընդամենը	մեկ կազմակերպության հաշվով
ք. Երևան	53	9 306.8	175.6
Արագածոտն	3	733.2	244.4
Արարատ	1	34.6	34.6
Արմավիր	1	23.0	23.0
Կոտայք	1	7.6	7.6
Շիրակ	3	131.4	43.8
Ընդամենը ՀՀ	62	10 236.6	165.1

Գիտատեխնիկական աշխատանքների ծավալն ըստ տեսակի, ըստ ՀՀ մարզերի և Երևան քաղաքի, 2013թ.

մլն. դրամ

	Գիտատեխնիկական աշխատանքների ծավալը	այդ թվում՝			
		հիմնարար	կիրառական հետազոտություններ	գիտատեխնիկական մշակումներ	գիտատեխնիկական ծառայություններ
ք. Երևան	9 306.8	1 356.0	6 437.9	1 220.6	292.3
Արագածոտն	733.2	274.7	298.2	159.9	0.4
Արարատ	34.6		34.6		
Արմավիր	23.0		23.0		
Կոտայք	7.6			7.6	
Շիրակ	131.4		131.4		
Ընդամենը ՀՀ	10 236.6	1 630.7	6 925.1	1 388.1	292.7

Գիտատեխնիկական աշխատանքների ծավալն ըստ ուղղության, 2013թ.

մլն. դրամ

	Գիտատեխնիկական աշխատանքների ծավալը	Մեկ կազմակերպության հաշվով
Գիտահետազոտական	8 555.8	138.0
Նախագծակոնստրուկտորական և տեխնոլոգիական	1 058.2	17.1
Փորձնական նմուշների (արտադրանքի) խմբերի պատրաստում	292.2	4.7
Շինարարության համար նախագծային աշխատանքներ	37.7	0.6
Գիտատեխնիկական ծառայություններ	292.7	4.7
Ընդամենը	10 236.6	165.1

Գիտատեխնիկական աշխատանքների ծավալն ըստ ուղղության, ըստ ՀՀ մարզերի և Երևան քաղաքի, 2013թ.

մլն. դրամ

	Ընդամենը	այդ թվում՝				
		գիտահետազոտական	նախագծակոնստրուկտորական և տեխնոլոգիական	փորձնական նմուշների (արտադրանքի) խմբերի պատրաստում	շինարարության համար նախագծային աշխատանքներ	գիտատեխնիկական ծառայություններ
ք. Երևան	9 306.8	7 793.9	898.3	284.6	37.7	292.3
Արագածոտն	733.2	572.9	159.9	-	-	0.4
Արարատ	34.6	34.6	-	-	-	-
Արմավիր	23.0	23.0	-	-	-	-
Կոտայք	7.6	-	-	7.6	-	-
Շիրակ	131.4	131.4	-	-	-	-
Ընդամենը ՀՀ	10 236.6	8 555.8	1 058.2	292.2	37.7	292.7

Հետազոտությունների և մշակումների վրա կատարված համախառն ծախսերն ըստ գիտության ճյուղի, ըստ ՀՀ մարզերի և Երևան քաղաքի, 2013թ.

մլն. դրամ

	Ընդամենը	այդ թվում՝					
		բնական	տեխնիկական	բժշկական	գյուղատնտեսական	հասարակական	հումանիտար
ք.Երևան	9 165.8	4 233.2	2 838.8	282.5	0.8	845.5	965.0
Արագածոտն	753.5	753.5	-	-	-	-	-
Արարատ	34.6	-	-	-	34.6	-	-
Արմավիր	23.0	-	-	-	23.0	-	-
Կոտայք	7.6	-	-	-	7.6	-	-
Շիրակ	136.4	98.0	-	-	-	-	38.4
Ընդամենը ՀՀ	10 120.9	5 084.7	2 838.8	282.5	66.0	845.5	1 003.4

Հետազոտությունների և մշակումների վրա կատարված ներքին ծախսերն ըստ ֆինանսավորման աղբյուրի, ըստ ՀՀ մարզերի և Երևան քաղաքի, 2013թ.

մլն. դրամ

	Հետազոտությունների և մշակումների վրա կատարված ներքին ծախսեր	այդ թվում՝				
		պետական բյուջե	սեփական միջոցներ	պատվիրատուի միջոցներ	օտարերկրյա միջոցներ	այլ միջոցներ
ք.Երևան	8 473.8	6 030.2	97.8	1 102.7	254.0	989.1
Արագածոտն	682.8	484.2	6.0	156.2	28.6	7.8
Արարատ	34.6	34.6	-	-	-	-
Արմավիր	23.0	23.0	-	-	-	-
Կոտայք	7.6	7.6	-	-	-	-
Շիրակ	133.9	131.4	-	2.5	-	-
Ընդամենը ՀՀ	9 355.7	6 711.0	103.8	1 261.4	282.6	996.9

Գիտատեխնիկական աշխատանքներ ու մշակումներ իրականացնող աշխատողների թվաքանակն ըստ կրթական մակարդակի, 2013թ. տարեվերջ

մարդ

	Աշխատողների թվաքանակը		այդ թվում՝							
			մասնագետ-հետազոտողներ		տեխնիկներ		օժանդակ անձնակազմ		այլ	
	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք
Բարձրագույն կրթությամբ նրանցից՝	4 490	2 292	3 810	1 831	199	141	317	204	164	116
գիտության դոկտոր	492	97	492	97	-	-	-	-	-	-
գիտության թեկնածու	1 459	631	1 459	631	-	-	-	-	-	-
Միջին մասնագիտական կրթությամբ	376	207	44	30	114	61	168	91	50	25
Այլ	364	168	16	2	51	33	120	53	177	80
Ընդամենը	5 230	2 667	3 870	1 863	364	235	605	348	391	221

Գիտատեխնիկական աշխատանքներ ու մշակումներ իրականացնող աշխատողների թվաքանակն ըստ ՀՀ մարզերի և Երևան քաղաքի, 2013թ. տարեվերջ

մարդ

	Աշխատողների թվաքանակը		այդ թվում՝							
			մասնագետ-հետազոտողներ		տեխնիկներ		օժանդակ անձնակազմ		այլ	
	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք
ք.Երևան	4 774	2 498	3 514	1 750	340	225	567	327	353	196
Արագածոտն	326	105	257	71	16	3	15	6	38	25
Արարատ	23	20	18	15	5	5	-	-	-	-
Արմավիր	18	14	16	12	2	2	-	-	-	-

	Աշխատողների թվաքանակը		այդ թվում՝							
			մասնագետ-հետազոտողներ		տեխնիկներ		օժանդակ անձնակազմ		այլ	
	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք
Կոտայք	10	5	6	2	-	-	4	3	-	-
Շիրակ	79	25	59	13	1	-	19	12	-	-
Ընդամենը ՀՀ	5 230	2 667	3 870	1 863	364	235	605	348	391	221

Գիտահետազոտական աշխատանքներ և մշակումներ իրականացնող աշխատողների թվաքանակն ըստ գիտական աստիճանի, ըստ ՀՀ մարզերի և Երևան քաղաքի, 2013թ. տարեվերջ

մարդ

	Աշխատողների թվաքանակը		նրանցից՝			
			գիտության դոկտորներ		գիտության թեկնածուներ	
	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք
ք.Երևան	4 774	2 498	453	93	1 319	586
Արագածոտն	326	105	29	2	93	18
Արարատ	23	20	2	1	8	7
Արմավիր	18	14	-	-	12	9
Կոտայք	10	5	1	-	3	2
Շիրակ	79	25	7	1	24	9
Ընդամենը ՀՀ	5 230	2 667	492	97	1 459	631

Գիտահետազոտական աշխատանքներ և մշակումներ իրականացնող աշխատողների թվաքանակի շարժն ըստ տարիքային խմբերի և ըստ գիտական աստիճանի, 2013թ.

մարդ

	Ընդամենը	այդ թվում՝ ըստ տարիքային խմբերի				
		մինչև 30	31 – 39	40 – 49	50 – 59	60 և բարձր
Աշխատողների թվաքանակը տարեկա	5 235	1 208	783	726	1 049	1 469
նրանցից՝ մասնագետ-հետազոտողներ	3 873	844	566	514	770	1 179
նրանցից՝						
գիտության դոկտորներ	492	-	10	43	140	299
նրանցից՝ կանայք	97	-	-	8	32	57
գիտության թեկնածուներ	1 463	218	262	182	292	509
նրանցից՝ կանայք	631	41	134	96	123	237
Ընդունվել են աշխատանքի տարվա ընթացքում	20	8	2	4	3	3
նրանցից՝ մասնագետ-հետազոտողներ	5	5	-	-	-	-
նրանցից՝						
գիտության դոկտորներ	-	-	-	-	-	-
նրանցից՝ կանայք	-	-	-	-	-	-
գիտության թեկնածուներ	2	2	-	-	-	-
նրանցից՝ կանայք	-	-	-	-	-	-
Ազատվել են աշխատանքից տարվա ընթացքում	25	9	5	4	4	3
նրանցից՝ մասնագետ-հետազոտողներ	8	4	1	-	1	2
նրանցից՝						
գիտության դոկտորներ	-	-	-	-	-	-
նրանցից՝ կանայք	-	-	-	-	-	-
գիտության թեկնածուներ	6	3	2	-	1	-
նրանցից՝ կանայք						
Աշխատողների թվաքանակը տարեկա	5 230	1 207	780	726	1 048	1 469
նրանցից՝ մասնագետ-հետազոտողներ	3 870	845	565	514	769	1 177
նրանցից՝						
գիտության դոկտորներ	492	-	10	43	140	299
նրանցից՝ կանայք	97	-	-	8	32	57
գիտության թեկնածուներ	1 459	217	260	182	291	509
նրանցից՝ կանայք	631	41	134	96	123	237

Մասնագետ-հետազոտողների թվաքանակն ըստ գիտության ճյուղի և ըստ գիտական աստիճանի, 2013թ. տարեվերջ

մարդ

	Մասնագետ-հետազոտողների թվաքանակը		նրանցից՝			
			գիտության դոկտորներ		գիտության թեկնածուներ	
	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք
Բնական գիտություններ	2 194	1 018	302	62	942	406
այդ թվում՝						
մաթեմատիկա, մեխանիկա	280	66	49	2	108	21
ֆիզիկա, աստղագիտություն	704	188	113	11	251	45
քիմիական, դեղագործական քիմիա	414	249	43	12	172	90
կենսաբանական, հոգեբանության ֆիզիոլոգիա	611	431	79	35	348	226
երկրաբանական	176	78	16	2	57	20
աշխարհագրական	9	6	2	-	6	4
Տեխնիկական գիտություններ	546	183	37	2	107	18
Բժշկական գիտություններ	384	237	28	6	62	40
Գյուղատնտեսական գիտություններ	45	30	5	1	26	19
Հասարակական գիտություններ	217	102	30	2	76	26
այդ թվում՝						
տնտեսագիտություն	84	35	12	-	29	11
իրավաբանական	13	4	2	-	5	2
մանկավարժական	10	4	3	1	4	1
հոգեբանություն	22	16	2	-	12	2
սոցիոլոգիական	15	9	3	1	3	2
քաղաքական	6	4	-	-	6	-
այլ	67	30	8	-	17	8
Հումանիտար գիտություններ	484	293	90	24	246	122
այդ թվում՝						
պատմական	238	137	45	8	126	50
փիլիսոփայական	11	6	5	1	4	3
բանասիրական	139	91	25	8	72	53
արվեստագիտություն, ճարտարապետության տեսություն և պատմություն	96	59	15	7	44	16
ԸՆդամենը	3 870	1 863	492	97	1 459	631

Մասնագետ-հետազոտողների թվաքանակն ըստ գիտության ճյուղի, ըստ ՀՀ մարզերի և Երևան քաղաքի, 2013թ. տարեվերջ

մարդ

	Բնական գիտություններ		Տեխնիկական գիտություններ		Բժշկական գիտություններ		Գյուղատնտեսական գիտություններ		Հասարակական գիտություններ		Հումանիտար գիտություններ	
	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք
ք. Երևան	1 889	940	545	182	384	237	5	1	215	100	476	290
Արագածոտն	257	71	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Արարատ	-	-	-	-	-	-	18	15	-	-	-	-
Արմավիր	-	-	-	-	-	-	16	12	-	-	-	-
Կոտայք	-	-	-	-	-	-	6	2	-	-	-	-
Շիրակ	48	7	1	1	-	-	-	-	2	2	8	3
ԸՆդամենը ՀՀ	2 194	1 018	546	183	384	237	45	30	217	102	484	293

Հավելված 8

Գիտատեխնիկական աշխատանքներ իրականացնող կազմակերպությունների քանակն ըստ ՀՀ մարզերի և Երևան քաղաքի, 2008-2013թթ.

միավոր

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
ք.Երևան	70	70	69	62	62	53
Արագածոտն	3	3	3	3	3	3
Արարատ	1	1	1	1	1	1
Արմավիր	2	2	1	1	1	1
Կոտայք	3	3	3	3	3	1
Շիրակ	4	4	4	2	2	3
Ընդամենը ՀՀ	83	83	81	72	72	62

Գիտատեխնիկական աշխատանքներ իրականացնող կազմակերպությունների քանակն ըստ ենթակայության, 2008-2013թթ.

միավոր

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարություն	14	13	13	13	13	8
ՀՀ առողջապահության նախարարություն	10	10	10	7	7	6
ՀՀ եներգետիկայի և բնական պաշարների նախարարություն	5	5	4	5	5	4
ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարություն	9	9	8	5	5	4
ՀՀ կրթության և գիտության նախարարություն	7	8	8	6	6	6
ՀՀ գիտությունների ազգային ակադեմիա	31	31	31	30	30	32
Այլ	7	7	7	6	6	2
Ընդամենը	83	83	81	72	72	62

Գիտատեխնիկական աշխատանքների կատարումը, 2008-2013թթ.

մլն. դրամ

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Ավարտված և պատվիրատուի կողմից ընդունված աշխատանքների փաստացի ծավալը	7 640.9	8 439.2	9 393.1	9 584.5	11 740.2	7 421.3
Տարեկազմի կատարված աշխատանքների ծավալը	8 310.7	9 807.1	8 976.5	9 571.1	10 077.6	10 631.6
այդ թվում՝						
գիտատեխնիկական	7 855.5	9 422.1	8 711.7	9 245.6	9 731.9	10 236.6
այդ թվում՝						
գիտահետազոտական	5 480.6	6 361.4	6 903.2	6 872.7	7 510.0	8 555.8
դրանից՝ հիմնարար	962.1	1 987.5	2 150.9	1 336.2	1 308.8	1 630.7
նախագծակոնստրուկտորական և տեխնոլոգիական	1 304.5	1 940.2	1 052.6	1 693.5	1 575.6	1 058.2
փորձնական նմուշների (արտադրանքի) խմբերի պատրաստում	308.6	293.7	232.1	237.5	234.7	292.2
շինարարության համար նախագծային աշխատանքներ	92.4	24.3	21.5	94.6	89.2	37.7
գիտատեխնիկական ծառայություններ	669.4	802.5	502.3	347.3	322.4	292.7
այլ աշխատանքներ (ծառայություններ)	455.2	385.0	264.8	325.5	345.7	395.0

Գիտատեխնիկական աշխատանքների ծավալն ըստ ՀՀ մարզերի և Երևան քաղաքի, 2008-2013թթ.

ա) ընդամենը

մլն. դրամ

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
ք.Երևան	7 167.3	8 501.2	7 881.0	8 567.4	9 060.3	9 306.8
Արագածոտն	398.3	562.2	401.0	423.7	423.7	733.2
Արարատ	17.2	26.0	29.8	34.6	34.6	34.6

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Արմավիր	75.6	106.8	66.7	68.3	68.4	23.0
Կոտայք	118.3	134.5	235.7	63.8	57.1	7.6
Շիրակ	78.8	91.4	97.5	87.8	87.8	131.4
Ընդամենը ՀՀ	7 855.5	9 422.1	8 711.7	9 245.6	9 731.9	10 236.6

բ) մեկ կազմակերպության հաշվով

մլն. դրամ

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
ք.Երևան	102.4	121.4	114.2	138.2	146.1	175.6
Արագածոտն	132.8	187.4	133.7	141.2	141.2	244.4
Արարատ	17.2	26.0	29.8	34.6	34.6	34.6
Արմավիր	37.8	53.4	66.7	68.3	68.4	23.0
Կոտայք	39.4	44.8	78.6	21.3	19.0	7.6
Շիրակ	19.7	22.9	24.4	43.9	43.9	43.8
Ընդամենը ՀՀ	94.6	113.5	107.6	128.4	135.2	165.1

Գիտատեխնիկական աշխատանքների ծավալն ըստ ուղղության, 2008-2013թթ.

ա) ընդամենը

մլն. դրամ

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Գիտահետազոտական	5 480.6	6 361.4	6 903.2	6 872.7	7 510.0	8 555.8
Նախագծակոնստրուկտորական և տեխնոլոգիական	1 304.5	1 940.2	1 052.6	1 693.5	1 575.6	1 058.2
Փորձնական նմուշների (արտադրանքի) խմբերի պատրաստում	308.6	293.7	232.1	237.5	234.7	292.2
Շինարարության համար նախագծային աշխատանքներ	92.4	24.3	21.5	94.6	89.2	37.7
Գիտատեխնիկական ծառայություններ	669.4	802.5	502.3	347.3	322.4	292.7
Ընդամենը	7 855.5	9 422.1	8 711.7	9 245.6	9 731.9	10 236.6

բ) մեկ կազմակերպության հաշվով

մլն. դրամ

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Գիտահետազոտական	66.0	76.6	85.2	95.5	104.3	138.0
Նախագծակոնստրուկտորական և տեխնոլոգիական	15.7	23.4	13.0	23.5	21.9	17.1
Փորձնական նմուշների (արտադրանքի) խմբերի պատրաստում	3.7	3.5	2.9	3.3	3.3	4.7
Շինարարության համար նախագծային աշխատանքներ	1.1	0.3	0.3	1.3	1.2	0.6
Գիտատեխնիկական ծառայություններ	8.1	9.7	6.2	4.8	4.5	4.7
Ընդամենը	94.6	113.5	107.6	128.4	135.2	165.1

Գիտատեխնիկական աշխատանքների ծավալն ըստ տեսակի, 2008-2013թթ.

ա) ընդամենը

մլն. դրամ

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Հիմնարար	962.1	1 987.5	2 150.9	1 336.2	1 308.8	1 630.7
Կիրառական հետազոտություններ	4 518.5	4 373.9	4 752.4	5 536.5	6 312.8	6 925.1
Գիտատեխնիկական մշակումներ	1 705.5	2 258.2	1 306.1	2 025.6	1 787.9	1 388.1
Գիտատեխնիկական ծառայություններ	669.4	802.5	502.3	347.3	322.4	292.7
Ընդամենը	7 855.5	9 422.1	8 711.7	9 245.6	9 731.9	10 236.6

բ) մեկ կազմակերպության հաշվով

մլն. դրամ

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Հիմնարար	11.6	23.9	26.6	18.6	18.2	26.3
Կիրառական հետազոտություններ	54.4	52.7	58.7	76.9	87.7	111.7
Գիտատեխնիկական մշակումներ	20.5	27.2	16.1	28.1	24.8	22.4
Գիտատեխնիկական ծառայություններ	8.1	9.7	6.2	4.8	4.5	4.7
Ընդամենը	94.6	113.5	107.6	128.4	135.2	165.1

Հետազոտությունների և մշակումների վրա կատարված համախառն ծախսերը, 2008-2013թթ.

ա) ըստ ՀՀ մարզերի և Երևան քաղաքի

մլն. դրամ

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
ք.Երևան	7 232.3	8 209.4	7 399.6	9 118.1	9 513.8	9 165.8
Արագածոտն	419.7	555.0	417.2	410.7	410.7	753.5
Արարատ	17.2	26.0	29.9	34.6	34.6	34.6
Արմավիր	75.6	106.8	66.7	68.3	68.3	23.0
Կոտայք	119.9	132.8	324.3	56.2	57.0	7.6
Շիրակ	141.8	110.1	114.9	92.5	92.5	136.4
Ընդամենը ՀՀ	8 006.5	9 140.1	8 352.6	9 780.4	10 176.9	10 120.9

բ) ըստ գիտության ճյուղի

մլն. դրամ

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Բնական գիտություններ	3 437.4	3 847.4	3 615.2	4 175.7	4 589.3	5 084.7
Տեխնիկական գիտություններ	2 858.4	3 219.7	2 728.4	2 819.0	2 676.2	2 838.8
Բժշկական գիտություններ	260.0	294.0	263.2	212.9	255.9	282.5
Գյուղատնտեսական գիտություններ	214.9	338.9	227.2	163.7	164.5	66.0
Հասարակական գիտություններ	510.6	327.1	356.4	357.5	331.0	845.5
Հումանիտար գիտություններ	725.2	1 113.0	1 162.2	2 051.6	2 160.0	1 003.4
Ընդամենը	8 006.5	9 140.1	8 352.6	9 780.4	10 176.9	10 120.9

Հետազոտությունների և մշակումների վրա կատարված ներքին ծախսերը, 2008-2013թթ.

ա) ըստ ՀՀ մարզերի և Երևան քաղաքի

մլն. դրամ

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
ք.Երևան	6 699.6	7 557.7	7 053.6	8 625.2	9 061.6	8 473.8
Արագածոտն	397.5	540.0	413.8	399.9	401.1	682.8
Արարատ	17.2	26.0	29.9	34.6	34.0	34.6
Արմավիր	75.6	106.8	66.7	68.2	67.1	23.0
Կոտայք	119.9	132.8	324.2	56.2	56.9	7.6
Շիրակ	115.3	110.1	99.7	92.5	92.5	133.9
Ընդամենը ՀՀ	7 425.1	8 473.4	7 987.9	9 276.6	9 713.2	9 355.7

բ) ըստ ֆինանսավորման աղբյուրի

մլն. դրամ

	Ընդամենը	այլ թվում՝				
		բյուջետային միջոցներ (պետական և համայնքային)	սեփական միջոցներ	պատվիրատուի միջոցներ	օտարերկրյա միջոցներ	այլ միջոցներ
2008	7 425.1	4 473.8	58.0	2 420.2	142.5	330.6
2009	8 473.4	5 079.3	110.9	2 486.9	357.7	438.6
2010	7 987.9	5 298.2	112.0	1 174.1	507.1	896.5
2011	9 276.6	6 066.2	137.7	2 049.9	342.0	680.8
2012	9 713.2	6 750.6	121.5	1 688.4	201.4	951.3
2013	9 355.7	6 711.0	103.8	1 261.4	282.6	996.9

Գիտատեխնիկական աշխատանքներ ու մշակումներ իրականացնող աշխատողների թվաքանակը, 2008-2013թթ. տարեկերջ

ա) ընդամենը

մարդ

	Ընդամենը						նրանցից՝ կանայք					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Մասնագետ-հետազոտողներ	5 314	5 542	4 981	4 458	4 056	3 870	2 468	2 532	2 261	1 907	1 828	1 863
Տեխնիկներ	357	353	479	290	365	364	196	208	309	162	168	235
Օժանդակ անձնակազմ	768	614	672	566	556	605	459	345	392	322	292	348
Այլ	460	417	426	404	621	391	204	166	201	200	342	221
Ընդամենը	6 899	6 926	6 558	5 718	5 598	5 230	3 327	3 251	3 163	2 591	2 630	2 667

բ) ըստ ՀՀ մարզերի և Երևան քաղաքի

	Ընդամենը						նրանցից՝ կանայք					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2008	2009	2010	2011	2012	2013
ք.Երևան	6 093	6 135	5 720	5 007	4 885	4 774	2 997	2 938	2 786	2 329	2 368	2 498
Արագածոտն	373	375	339	330	330	326	91	95	111	101	101	105
Արարատ	27	31	25	26	26	23	21	19	17	22	22	20
Արմավիր	135	123	138	134	134	18	84	65	69	72	72	14
Կոտայք	162	159	241	144	146	10	86	90	137	30	30	5
Շիրակ	109	103	95	77	77	79	48	44	43	37	37	25
Ընդամենը ՀՀ	6 899	6 926	6 558	5 718	5 598	5 230	3 327	3 251	3 163	2 591	2 630	2 667

մարդ

գ) ըստ կրթական մակարդակի

	Ընդամենը						նրանցից՝ կանայք					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Բարձրագույն	5 796	5 874	5 420	4 880	4 733	4 490	2 832	2 737	2 582	2 183	2 233	2 292
Միջին մասնագիտական	500	457	584	382	366	376	254	258	326	196	172	207
Այլ	603	595	554	456	499	364	241	256	255	212	225	168
Ընդամենը	6 899	6 926	6 558	5 718	5 598	5 230	3 327	3 251	3 163	2 591	2 630	2 667

մարդ

Գիտահետազոտական աշխատանքներ և մշակումներ իրականացնող աշխատողների թվաքանակն ըստ գիտական աստիճանի և ըստ գիտատեխնիկական կազմակերպությունների ունեցող ՀՀ մարզերի և Երևան քաղաքի, 2008-2013թթ. տարեկերջ

ա) գիտության դոկտորներ

	Ընդամենը						նրանցից՝ կանայք					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2008	2009	2010	2011	2012	2013
ք.Երևան	467	480	416	366	350	453	105	99	82	76	73	93
Արագածոտն	29	30	30	27	27	29	1	1	1	1	1	2
Արարատ	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1
Արմավիր	13	13	10	7	7	-	1	1	1	-	-	-
Կոտայք	12	12	12	5	5	1	5	5	1	1	1	-
Շիրակ	9	9	9	5	5	7	1	1	1	1	1	1
Ընդամենը ՀՀ	532	546	479	412	396	492	114	108	87	80	77	97

մարդ

բ) գիտության թեկնածուներ

	Ընդամենը						նրանցից՝ կանայք					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2008	2009	2010	2011	2012	2013
ք.Երևան	1 794	1 711	1 464	1 361	1 428	1 319	698	743	607	577	666	586
Արագածոտն	93	98	85	85	85	93	19	20	18	18	18	18
Արարատ	12	10	10	9	9	8	9	7	8	7	7	7
Արմավիր	59	51	50	53	53	12	28	27	25	27	27	9
Կոտայք	42	38	63	25	25	3	14	13	29	8	8	2
Շիրակ	31	31	28	21	21	24	13	6	10	9	9	9
Ընդամենը ՀՀ	2 031	1 939	1 700	1 554	1 621	1 459	781	816	697	646	735	631

մարդ

Գիտահետազոտական աշխատանքներ և մշակումներ իրականացնող աշխատողների թվաքանակն ըստ տարիքային խմբերի, 2008-2013թթ. տարեկերջ

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Մինչև 30 տարեկան	1 235	1 288	1 336	1 130	1 190	1 207
31 - 39 տարեկան	1 083	1 088	986	787	848	780
40 - 49 տարեկան	1 165	1 136	1 040	798	734	726
50 - 59 տարեկան	1 651	1 609	1 436	1 340	1 221	1 048
60 և բարձր տարիքի	1 765	1 805	1 760	1 663	1 605	1 469
Ընդամենը	6 899	6 926	6 558	5 718	5 598	5 230

մարդ

**Գիտահետազոտական աշխատանքներ և մշակումներ իրականացնող մասնագետ-
հետազոտողների թվաքանակն ըստ տարիքային խմբերի և ըստ գիտական
աստիճանի, 2008-2013թթ. տարեվերջ**

մարդ

		Ընդամենը	նրանցից՝			
			գիտության դոկտորներ		գիտության թեկնածուներ	
			ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք
Մինչև 30 տարեկան	2008	941	-	-	238	43
	2009	1 075	3	-	217	40
	2010	1 034	-	-	198	34
	2011	922	1	-	173	22
	2012	855	1	-	228	68
	2013	845	-	-	217	41
31 - 39 տարեկան	2008	742	6	-	310	108
	2009	819	14	-	304	133
	2010	752	11	1	256	116
	2011	611	6	-	255	123
	2012	667	3	1	289	154
	2013	565	10	-	260	134
40 - 49 տարեկան	2008	799	33	9	309	140
	2009	892	32	9	307	148
	2010	723	31	8	245	108
	2011	588	20	6	199	105
	2012	484	17	4	186	106
	2013	514	43	8	182	96
50 - 59 տարեկան	2008	1 389	146	43	552	235
	2009	1 249	132	37	458	190
	2010	1 075	115	24	403	155
	2011	1 009	96	19	346	154
	2012	872	91	17	358	162
	2013	769	140	32	291	123
60 և բարձր տարիքի	2008	1 443	347	62	622	255
	2009	1 507	365	61	651	290
	2010	1 397	322	54	598	284
	2011	1 328	289	55	581	242
	2012	1 178	284	55	555	242
	2013	1 177	299	57	509	237
Ընդամենը	2008	5 314	532	114	2 031	781
	2009	5 542	546	107	1 937	801
	2010	4 981	479	87	1 700	697
	2011	4 458	412	80	1 554	646
	2012	4 056	396	77	1 616	732
	2013	3 870	492	97	1 459	631

**Գիտահետազոտական աշխատանքներ և մշակումներ իրականացնող մասնագետ-
հետազոտողների թվաքանակն ըստ գիտության ճյուղի և ըստ գիտական
աստիճանի, 2008-2013թթ. տարեվերջ**

ա) ընդամենը

մարդ

	Ընդամենը						նրանցից՝ կանայք					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Բնական գիտություններ	2 333	2 538	2 596	2 429	2 208	2 194	1 028	1 097	1 208	1 011	993	1 018
այդ թվում՝												
մաթեմատիկա, մեխանիկա	343	390	566	552	354	280	81	109	146	147	109	66
ֆիզիկա, աստղագիտություն	691	789	600	508	594	704	173	188	168	117	138	188
քիմիական, դեղագործական քիմիա	472	524	508	494	460	414	322	311	359	302	298	249

	Ընդամենը						նրանցից՝ կանայք					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2008	2009	2010	2011	2012	2013
կենսաբանական, հոգեբանության ֆիզիոլոգիա	613	741	826	694	648	611	383	458	504	374	385	431
երկրաբանական	189	79	78	165	141	176	63	23	23	64	56	78
աշխարհագրական	25	15	18	16	11	9	6	8	8	7	7	6
Տեխնիկական գիտություններ	1 077	1 066	911	837	785	546	395	412	332	294	268	183
Բժշկական գիտություններ	849	819	414	191	178	384	510	467	238	112	107	237
Գյուղատնտեսական գիտություններ	195	232	159	205	203	45	108	124	91	112	110	30
Հասարակական գիտություններ	223	216	320	273	182	217	106	105	139	108	87	102
այդ թվում՝												
տնտեսագիտություն	105	90	96	85	90	84	47	39	42	38	41	35
իրավաբանական	23	3	7	4	5	13	3	1	3	1	4	4
մանկավարժական	20	13	41	1	10	10	17	11	14	1	5	4
հոգեբանություն	36	64	61	46	15	22	28	37	35	22	12	16
սոցիոլոգիական	7	8	14	14	11	15	3	4	8	9	7	9
քաղաքական	2	2	2	20	2	6	-	2	2	-	-	4
այլ	30	36	99	103	49	67	8	11	35	37	18	30
Հումանիտար գիտություններ	637	671	581	523	500	484	321	327	253	270	263	293
այդ թվում՝												
պատմական	242	351	270	232	227	238	104	130	78	107	105	137
փիլիսոփայական	57	9	28	30	33	11	21	7	14	14	14	6
բանասիրական	229	229	153	137	147	139	143	152	100	91	101	91
արվեստագիտություն, ճարտարապետության տեսություն և պատմություն	109	82	130	124	93	96	53	38	61	58	43	59
Ընդամենը	5 314	5 542	4 981	4 458	4 056	3 870	2 468	2 532	2 261	1 907	1 828	1 863

բ) գիտության դոկտորներ

մարդ

	Ընդամենը						նրանցից՝ կանայք					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Բնական գիտություններ	254	246	251	230	222	302	52	43	40	43	40	62
այդ թվում՝												
մաթեմատիկա, մեխանիկա	37	38	42	50	46	49	2	1	2	2	2	2
ֆիզիկա, աստղագիտություն	81	88	86	60	62	113	6	8	9	7	7	11
քիմիական, դեղագործական քիմիա	41	38	44	38	35	43	13	8	8	8	7	12
կենսաբանական, հոգեբանության ֆիզիոլոգիա	79	75	72	67	62	79	30	26	21	26	24	35
երկրաբանական	14	6	6	14	15	16	1	-	-	-	-	2
աշխարհագրական	2	1	1	1	2	2	-	-	-	-	-	-
Տեխնիկական գիտություններ	53	55	51	39	47	37	4	3	4	3	4	2
Բժշկական գիտություններ	99	99	45	28	24	28	29	26	12	9	7	6
Գյուղատնտեսական գիտություններ	21	25	17	18	18	5	3	7	3	3	3	1
Հասարակական գիտություններ	19	17	25	19	10	30	5	3	6	2	1	2
այդ թվում՝												
տնտեսագիտություն	11	10	11	9	9	12	1	-	-	-	-	-
իրավաբանական	2	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
մանկավարժական	1	3	4	-	-	3	1	1	2	-	-	1
հոգեբանություն	4	4	3	-	-	2	2	2	2	-	-	-
սոցիոլոգիական	1	-	1	1	1	3	1	-	1	1	1	1
քաղաքական	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-
այլ	-	-	6	6	-	8	-	-	1	1	-	-

	Ընդամենը						նրանցից՝ կանայք					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Հումանիտար գիտություններ այդ թվում՝	86	104	90	78	75	90	21	26	22	20	22	24
պատմական	38	59	43	34	36	45	4	8	6	6	9	8
փիլիսոփայական	7	1	5	6	6	5	1	-	1	1	1	1
բանասիրական	24	37	23	17	19	25	10	17	8	6	6	8
արվեստագիտություն, ճարտարապետության տեսություն և պատմություն	17	7	19	21	14	15	6	1	7	7	6	7
Ընդամենը	532	546	479	412	396	492	114	108	87	80	77	97

գ) գիտության թեկնածուներ

մարդ

	Ընդամենը						նրանցից՝ կանայք					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Բնական գիտություններ այդ թվում՝	1 062	991	997	938	1 008	942	411	423	438	418	496	406
մաթեմատիկա, մեխանիկա ֆիզիկա, աստղագիտություն	147	150	203	188	135	108	21	23	41	38	29	21
քիմիական, դեղագործական քիմիա	283	289	223	174	247	251	48	51	36	24	60	45
կենսաբանական, հոգեբանության ֆիզիոլոգիա	225	217	187	175	186	172	125	115	104	90	107	90
երկրաբանական	325	309	357	342	377	348	203	225	248	247	280	226
աշխարհագրական	68	17	18	52	55	57	11	4	4	14	14	20
Տեխնիկական գիտություններ	14	9	9	7	8	6	3	5	5	5	6	4
Բժշկական գիտություններ	213	216	192	176	160	107	28	33	25	26	29	18
Գյուղատնտեսական գիտություններ	283	309	113	72	66	62	159	176	71	44	37	40
Հասարակական գիտություններ այդ թվում՝	97	112	80	94	93	26	34	53	36	42	42	19
տնտեսագիտություն	89	53	79	48	47	76	28	22	28	15	23	26
իրավաբանական	43	30	34	25	30	29	12	9	11	12	15	11
մանկավարժական	16	-	1	-	2	5	1	-	-	-	2	2
հոգեբանություն	7	7	25	1	5	4	7	7	11	1	4	1
սոցիոլոգիական	9	12	12	5	3	12	5	6	6	2	1	2
քաղաքական	5	2	3	3	5	3	3	-	-	-	1	2
այլ	2	-	-	10	2	6	-	-	-	-	-	-
այլ	7	2	4	4	-	17	-	-	-	-	-	8
Հումանիտար գիտություններ այդ թվում՝	287	256	239	226	242	246	121	109	99	101	105	122
պատմական	108	127	111	89	105	126	39	44	41	32	35	50
փիլիսոփայական	34	3	10	10	12	4	12	2	5	5	5	3
բանասիրական	93	83	63	68	84	72	51	49	34	47	59	53
արվեստագիտություն, ճարտարապետության տեսություն և պատմություն	52	43	55	59	41	44	19	14	19	17	6	16
Ընդամենը	2 031	1 937	1 700	1 554	1 616	1 459	781	816	697	646	732	631